

**“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ”
PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS**

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları əsasında
Hazırlanmış Maliyyə hesabatları və Müstəqil Auditorun
Hesabatı
31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə**

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MÜNDƏRİCAT

Səhifə

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	1
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	2
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	3
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	4
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	5-23

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ**

Aşağıdakı bəyanat, müstəqil auditorun hesabatında (hesabatın 2-ci səhifəsi) göstərilmiş auditorun rəyində olan vəzifələr haqqında müddəalarla birgə oxunmalıdır və "Sosial Dəstək Mərkəzi" Publik Hüquqi Şəxsin (bundan sonra "Mərkəz") maliyyə hesabatları ilə əlaqədar rəhbərlik və müstəqil auditorlar arasında müvafiq vəzifə bölgüsünü əks etdirmək məqsədi daşıyır.

Rəhbərlik Mərkəzin 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixlərdə başa çatmış il üzrə fəaliyyətinin nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq qaydada əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsəduyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS-yə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa, onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı;
- Yaxın gələcəkdə Mərkəz işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Mərkəz daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Mərkəzin maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Mərkəzin maliyyə hesabatlarını istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Mərkəzin aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtəkarlıq, yanlışlıq və digər qanunauyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə hesabatları 09 sentyabr 2024-cü il tarixində Mərkəzin rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

Rəhbərlik tərəfindən:

İsmayıl İsrailov
Direktor

09 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Hicran Əliyeva
Baş mühasib

09 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“Sosial Dəstək Mərkəzi” Publik Hüquqi Şəxsin Təsisçisi və Rəhbərliyinə:

Şərti müsbət rəy

Biz “Sosial Dəstək Mərkəzi” Publik Hüquqi Şəxsin (bundan sonra “Mərkəz”) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə xalis xərclər haqqında hesabatdan, xalis aktivlərdə dəyişikliklər haqqında hesabatdan və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri və digər izahedici qeydlərdən ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizim rəyimizə əsasən, Şərti müsbət rəy üçün Əsas paraqrafında təsvir olunan məsələnin təsiri istisna olmaqla, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2023-cü il tarixinə MHBS əsasında tam maliyyə hesabatlarını hazırlamaq məqsədilə, standartlar və şərtlər haqqında effektiv olması gözlənilən ehtimallar və tətbiq edilməsi gözlənilən qaydalar da daxil olmaqla 2 sayılı Qeyddə göstərilən “Təqdimatın əsasları” üzrə 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarının hazırlanması qaydalarına uyğun şəkildə hazırlanmışdır.

Şərti müsbət rəy üçün əsas

Əmlak, tikili və avadanlıqlar

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Mərkəzin əmlak, tikili və avadanlıqlarının “Binalar” kateqoriyasında əks olunan ümumi qalıq dəyəri 2,630,418 AZN (31 dekabr 2022-ci il tarixinə: 2,828,407 AZN) olan aktivlər ilkin tanınma anında ədalətli dəyər ilə deyil, mühasibatlıq qalıq dəyəri ilə ölçülmüşdür. Əlavə olaraq, Mərkəz əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərsizləşməsi ilə bağlı hesablama həyata keçirməmişdir. Müvafiq olaraq, Mərkəzin balansına ötürülmüş əmlakların ilkin tanınması və sonradan ölçülməsi, onun xalis aktivlərə, xalis xərclərə təsiri ilə bağlı əminlik əldə edə bilmədik.

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditini üçün Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika məcəlləsinin” (MBESS məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Mərkəzdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESS məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları şərti müsbət rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Digər məsələ

Mərkəzin 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarına 06 noyabr 2023-cü il tarixində digər auditor tərəfindən müsbət rəy ifadə olunmuşdur.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fırıldaqçılıq və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemində görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik, Mərkəzi ləğv etmək və ya onun fəaliyyətini dayandırmaq istəyi yaxud bundan başqa hər hansı digər real alternativini olmadığı hallar istisna olmaqla, Mərkəzin öz fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, uyğun olduqda fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məlumatların açıqlanması və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Mərkəzin idarəedilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Mərkəzin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırlar.

Maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olduğu hallarda, BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə hazırlanmış maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ın tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edib qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Saxtakarlıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski xətlər nəticəsində yaranmış təhrifi aşkarlamamaq riskindən daha yüksəkdir, çünki, saxtakarlıq əlbir hərəkətlər, dələduzluq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Mərkəzin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərti ilə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk;
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Mərkəzin fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Mərkəzin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;

- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.
- Maliyyə hesabatları haqqında rəy bildirmək üçün Mərkəz daxil olan müəssisələrin maliyyə məlumatları və Mərkəzin biznes fəaliyyəti ilə bağlı kifayət qədər audit sübutlarını əldə edirik. Biz auditinin yönləndirilməsi, nəzarət edilməsi və nəticələrinə görə məsuliyyət daşıyıyıq. Biz audit rəyinə görə müstəsna məsuliyyət daşıyıyıq.

Biz idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı, auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

09 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AKTİVLƏR			
Uzunmüddətli aktivlər			
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	6	2,649,990	2,842,750
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		2,649,990	2,842,750
Cari aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	276,579	175,204
Debitor borclar	8	3,445	68,590
Verilmiş avanslar		712	304
Cari aktivlər		6,171	6,170
Cəmi cari aktivlər		286,907	250,268
CƏMİ AKTİVLƏR		2,936,897	3,093,018
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	9	3,270,213	3,270,213
Əlavə qoyulmuş kapital	9	205,363	205,363
Yığılmış zərər		(538,679)	(382,557)
Cəmi kapital		2,936,897	3,093,018
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		2,936,897	3,093,018

Rəhbərlik tərəfindən:

İsmayıl İsrəfilov

Direktor

09 sentyabr 2024-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

Hicran Əliyeva

Baş mühasib

09 sentyabr 2024-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

		31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
MƏSRƏF VƏ XƏRCLƏR:			
İşçi heyəti ilə bağlı məsrəflər	10	(510,048)	(505,272)
Sosial xidmət və maddi yardım xərcləri	11	(245,605)	(145,164)
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	6	(203,399)	(216,786)
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	12	(64,758)	(51,742)
ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ		(1,023,810)	(918,964)
Digər əməliyyat gəlirləri	13	867,689	725,030
VERGİDƏN ƏVVƏLKİ ZƏRƏR		(156,121)	(193,934)
Gəlir vergisi		-	3,658
İL ÜZRƏ ZƏRƏR		(156,121)	(190,277)

Rəhbərlik tərəfindən:

İsmayıl İsrailov
Direktor

09 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Hicran Əliyeva
Baş mühasib

09 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Qeydlər	Nizamnamə kapitalı	Əlavə kapital	Yığılmış zərər	Cəmi
01 yanvar 2022 tarixinə qalıq	3,270,213	205,363	(192,281)	3,283,295
2022-ci il üzrə yaranmış zərər	-	-	(190,277)	(190,277)
31 dekabr 2022 tarixinə qalıq	3,270,213	205,363	(382,557)	3,093,018
2023-cü il üzrə yaranmış zərər	-	-	(156,121)	(156,121)
31 dekabr 2023 tarixinə qalıq	3,270,213	205,363	(538,678)	2,936,897

Rəhbərlik tərəfindən:

İsmayıl İsrailov
Direktor

09 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Hicran Əliyeva
Baş mühasib

09 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

		31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN AXINI:			
Müştərilərdən daxil olan pul vəsaitləri		932,834	656,440
Təchizatçılara ödənilən pul vəsaitləri		(65,167)	(145,164)
Maddi yardım və müavinətlər üzrə ödənilən pul vəsaitləri	11	(245,605)	(505,278)
İşçilərə ödənilən pul vəsaitləri	10	(510,048)	(50,912)
		112,014	(44,914)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri			
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN AXINI:			
Əmlak, tikili və avadanlıqların satın alınması üzrə ödənişlər	6	(10,639)	(7,614)
		(10,639)	(7,614)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə olunan xalis pul vəsaitləri			
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİNDƏ XALIS ARTIM/ (AZALMA)		101,375	(52,528)
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, ilin əvvəlinə	7	175,204	227,732
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, ilin sonuna	7	276,579	175,204

Rəhbərlik tərəfindən:

İsmayıl İsrailov
Direktor

09 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Hicran Əliyeva
Baş mühasib

09 sentyabr 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Mərkəz və onun fəaliyyəti

Ümumi məlumat

“Sosial Dəstək Mərkəzi” Publik Hüquqi Şəxsi (bundan sonra “Mərkəz”) əlilliyi olan şəxslərin, işsiz və işaxataranların, habelə sosial müdafiəyə ehtiyacı olan digər şəxslərin məşğulluğu, sosial müdafiəsi, təminatı, sosial adaptasiyası ilə bağlı tədbirlər, həmçinin bu istiqamətdə müxtəlif sosial dəstək layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi (ƏƏSMN) tabeliyində yaradılan publik hüquqi şəxsdir.

Mərkəzin nizamnaməsi 06 Avqust 2021-ci ildə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən 306-cı nömrəli Qeydiyyat Şəhadətnaməsi ilə təsdiq edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Tabeliyində “Sosial Dəstək Mərkəzi” Publik Hüquqi Şəxsi 2021-ci ilin 06 avqust tarixində 1007134701 (VÖEN) qeydiyyat nömrəsi ilə Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi yanında Milli Gəlirlər Departamentinin Hüquqi şəxslər üzrə dövlət qeydiyyatı İdarəsi tərəfindən dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2022-ci ildə tamamlanan il üzrə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində “Sosial Dəstək Mərkəzi” Publik Hüquqi Şəxsi üçün tərtib edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi yanında Milli Gəlirlər Departamentinin Hüquqi şəxslər üzrə dövlət qeydiyyatı İdarəsinin 06 avqust 2021-ci il tarixli 2101020051364300 nömrəli dövlət reyestrində çıxarısa əsasən qanuni təmsilçinin Qəniyev Tural Ramazan oğlu olduğu öz əksini tapıb. Həmin çıxarısa əsasən Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Tabeliyində “Sosial Dəstək Mərkəzi” Publik Hüquqi Şəxsi -nin Nizamnamə fondu təsisçi tərəfindən aşağıdakı kimi formalaşdır:

Mərkəzin fəaliyyət istiqamətlərinə aşağıdakılar daxildir:

- Əlilliyi olan şəxslərin, işsiz və işaxataranların, habelə sosial müdafiəyə ehtiyacı olan digər şəxslərin məşğulluğu; sosial adaptasiyası məqsədi ilə bu kateqoriyadan olan şəxslər üçün iş yerlərinin yaradılması, onların bilik və bacarıqlarının artırılması, sosial adaptasiyası üçün tədbirlər görmək;
- Əlilliyi olan şəxslərin, işsiz və işaxataranların, habelə sosial müdafiəyə ehtiyacı olan digər şəxslərin sosial müdafiəsi və sosial təminatı ilə bağlı tədbirlər görmək;
- Əldə etdiyi aktiv və gəlirlər hesabına əlilliyi olan şəxslərə, işsiz və işaxataranlara, habelə sosial müdafiəyə ehtiyacı olan digər şəxslərə maddi yardım göstərmək.

Mərkəzin hüquqi ünvanı ünvan: AZ1106, Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Ziya Bünyadov, ev.məh.3103.

Mərkəzin faktiki ünvanı: Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Mehdi Mehdizadə 31.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Mərkəzin 20 nəfər işçisi olmuşdur (31 dekabr 2022-ci il tarixinə 21 nəfər).

2. Əsas mühasibat prinsipləri

Giriş

Maliyyə hesabatları hesabat tarixinə dərc olunmuş və 31 dekabr 2023-cü il tarixinə qədər tətbiq olunacağı ehtimal olunan MHBS əsasında hazırlanmışdır. MHBS, Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən hazırlanan təlimatlar əsasında, daimi olaraq araşdırma və ya mümkün dəyişikliklərə məruz qalır. Belə dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə, MHBS əsasında hazırlanmış maliyyə hesabatlarına düzəlişlərin edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Fasiləsizlik prinsipi

Hazırkı maliyyə hesabatları Mərkəzin fasiləsizlik prinsipi əsasında yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Əsas mühasibat prinsipləri (davamı)

Fasiləsizlik prinsipi (davamı)

Rəhbərlik hesab edir ki, Mərkəz yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcək və Mərkəzin ləğvinə nə istək, nə də ehtiyac olacaq, eləcə də fəaliyyəti dayandırmaq və ya Azərbaycan Respublikasının qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditorlardan qorunmaq üçün müdafiə axtarmaq üzrə nə niyyət, nə də zərurət mövcuddur.

Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyət gedişində Mərkəzin aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olması fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Mərkəzin fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir. nəzərdə tutur.

Rəhbərliyin fasiləsizlik prinsipi üzrə ehtimalının qiymətləndirməsi müəyyən bir müddətdə hadisələrin və ya şərtlərin gələcək inkişafı ilə əlaqədar subyektiv qərarların qəbul edilməsini nəzərdə tutur.

Cari və uzunmüddətli təsnifləşdirmələr

Mərkəz aktiv və öhdəlikləri cari/uzunmüddətli təsnifləşdirmələr əsasında maliyyə hesabatlarında təqdim edir. Aktiv aşağıdakı hallarda cari aktiv sayılır:

- Adi əməliyyat dövründə satılması və ya istehlak edilməsi nəzərdə tutulduqda və ya satılması ehtimal edildikdə;
- İlk olaraq alqı-satqı məqsədilə saxlanıldıqda;
- Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində satılması ehtimal edildikdə; və ya
- Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin hesabat tarixindən sonra ən azı on iki ay müddətində mübadilə edilməsi və ya öhdəliyin ödənilməsi üzrə istifadə edilməsi məhdudlaşdırılmadıqda.

Digər bütün aktivlər uzunmüddətli aktivlər sayılır.

Öhdəlik aşağıdakı hallarda cari öhdəlik sayılır:

- Adi əməliyyat dövrü ərzində ödənilməsi gözlənildikdə;
- İlk olaraq alqı-satqı məqsədilə saxlanıldıqda;
- Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində ödənilməsi ehtimal edildikdə; və ya
- Hesabat dövründən sonra ən azı on iki ay müddətində öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq üzrə qeyri-şərtsiz hüquq mövcud olmadıqda.

Mərkəz bütün digər öhdəlikləri uzunmüddətli öhdəliklər olaraq təsnif edir.

Təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri uzunmüddətli aktiv və öhdəliklər kimi təsnif edilir.

Təqdimat digər əsasları

Hazırkı maliyyə hesabatları, başqa cür qeyd edilmədiyi hallarda, Azərbaycan Manatı (“AZN”) ilə ifadə edilir. Maliyyə hesabatları şərti dəyər kimi ədalətli dəyərdə qeydə alınan əmlak, tikili və avadanlıqlar istisna olmaqla tarixi dəyər əsasında tərtib edilmişdir.

Mərkəz mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir. Hazırkı maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və MHBS-yə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə hesabatlara düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarındakı maddələrə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləşdirilmələr aiddir.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Əsas mühasibat prinsipləri (davamı)

Əmlak, tikili və avadanlıqlar

Əsas vəsaitlər hər hansı yığılmış köhnəlmə və ehtiyac yaranarsa dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır. Əsas vəsaitlər ilə bağlı sonrakı xərclər müvafiq olaraq aktivin qalıq dəyərində və ya ayrıca aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin Mərkəzə daxil olması ehtimal edilsin və onun dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilsin. Kiçik həcmli təmir və gündəlik xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əsas vəsaitlərin əsas hissələrinin və ya komponentlərinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Aktivin silinməsindən yaranan gəlir və ya zərər silinmədən daxil olan vəsait ilə həmin aktivin qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır və mənfəət və ya zərərdə aktivin silindiği ildə tanınır.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əsas vəsaitlər üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərinin mövcud olub-olmadığını qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa edilə bilən dəyəri təxmin edir. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Qalıq dəyəri bərpa edilə bilən dəyərə qədər azaldılır və dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Aktivin istifadə dəyərini və ya satış üzrə məsrəflər çıxılmaqla ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə zərəri bərpa edilir.

Köhnəlmə müvafiq aktivlərin aşağıda göstərilən köhnəlmə dərəcələrinə uyğun olaraq onların təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində azalan qalıq metoduna əsasən hesablanır:

Binalar və tikililər	7%
Maşın və avadanlıqlar	20%
Mebel, ləvazimatlar və digər ofis avadanlıqları	20%
Nəqliyyat vasitələri	25%

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

Avans ödənişləri

Avans ödənişləri zərər üzrə ehtiyat çıxılmaqla ilkin dəyərlə tanınır. Avans ödənişləri ilə bağlı mal və ya xidmətlərin bir ildən sonra əldə ediləcəyi ehtimal olunduqda və ya ilkin tanınma zamanı aktivlə bağlı avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edildikdə avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edilir.

Aktivlərin əldə olunması üçün ödənilmiş avanslar Mərkəz aktivin nəzarətini ələ keçirdikdən sonra aktivin qalıq dəyərində köçürülür və aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin Mərkəzə daxil olacağı ehtimal olunur. Avans ödənişlərinə aid olan mal və ya xidmətlər əldə olunan zaman digər əməliyyatlar üzrə avans ödənişləri mənfəət və zərər hesablarına silinir.

Avans ödənişləri ilə bağlı aktivlər, mal və ya xidmətlərin əldə olunmadığına dair göstərici olduqda, avans ödənişlərin qalıq dəyəri müvafiq olaraq silinir və müvafiq dəyərsizləşmə zərəri xalis xərclər haqqında hesabatda qeydə alınır.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Əsas mühasibat prinsipləri (davamı)

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və dəyərin cüzi dəyişməsi kimi riskə məruz qalan qısamüddətli qoyuluşlardır.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə banklarda olan nağd pul daxildir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır, çünki:

- (i) onlar müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılır və həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-nü təqdim edir; və
- (ii) onlar MZVƏD olaraq təyin edilmir.

Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər

Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır və sonradan effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınır.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktiv satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb-satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövryyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərinə əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir, (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir.

Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Əsas mühasibat prinsipləri (davamı)

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları (davamı)

Amortizasiya olunmuş dəyər (AD) əsas məbləğ üzrə ödənişlərin çıxılmasından və hesablanmış faizlərin əlavə edilməsindən, maliyyə aktivləri üçün isə ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyatın çıxılmasından sonra maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı qeydə alınan dəyəridir. Hesablanmış faizlərə ilkin tanınma zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə ödənilməli məbləğ üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin qalıq dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin qalıq dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi gələcək pul ödənişləri və ya daxilolmalarını (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin fəaliyyət müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin ümumi qalıq dəyərinə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Belə mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması

MZVƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə təsdiqlənir. İlkin tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Əməliyyat qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə təsdiqlənir. İlkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi

Mərkəz maliyyə aktivlərini amortizasiya olunmuş dəyərlə təsnifləşdirir və ölçür. Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə ölçülməsi: (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Mərkəzin biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.

Biznes model Mərkəzin pul axınları əldə etməsi məqsədilə aktivlərin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu əks etdirir. Mərkəzin məqsədi aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə pul axınlarını əldə etməkdir (“müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi üçün aktivin saxlanması”).

Biznes modelin məqsədi müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi olduqda, Mərkəz pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını (YƏMFÖ təhlili) qiymətləndirir.

YƏMFÖ təhlili aktivin ilkin tanınması zamanı həyata keçirilir və sonradan yenidən qiymətləndirilmir. Hazırda Mərkəzin MZVƏD və ya DMGVƏD kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri yoxdur.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Əsas mühasibat prinsipləri (davamı)

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes model tam dəyişdirildikdə bütün maliyyə alətləri yenidən təsnifləşdirilir. Aktivlərin yenidən təsnifləşdirilməsi perspektiv qaydada – biznes modeldəki dəyişiklikdən sonrakı ilk hesabat dövrünün əvvəlindən tətbiq edilir. Mərkəz cari və müqayisəli dövr ərzində öz biznes modelini dəyişdirməmiş və maliyyə aktivlərini yenidən təsnifləşdirməmişdir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi: ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat

Mərkəz amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən borc alətləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini (EOKZ) proqnozlar əsasında qiymətləndirir. Mərkəz hər bir hesabat tarixində ehtimal olunan kredit zərərlərini qiymətləndirir və kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatı tanıyır.

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakıları özündə əks etdirir: (i) bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülmüş məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat. Amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən borc alətləri ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin silinməsi

Maliyyə aktivlərini bərpa etmək üçün Mərkəzin bütün praktiki imkanları tükəndikdə və Mərkəz belə aktivlərin bərpasına dair gözləntilərin əsaslandırılmadığı qənaətinə gəldikdə, maliyyə aktivləri tam və ya qismən silinir. Aktivlərin silinməsi tanınmanın dayandırılmasını əks etdirir. Mərkəz müqaviləyə əsasən ödənilməli məbləğləri bərpa etməyə cəhd etdikdə, lakin həmin məbləğlərin bərpası ilə bağlı əsaslandırılmış gözləntiləri olmadıqda, barəsində hələ də məcburi bərpa tədbirləri görülən maliyyə aktivlərini silə bilər.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Mərkəz aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (i) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə bağlı pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (ii) Mərkəz həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (iii) Mərkəz bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda və həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Qarşı tərəf satışı məhdudiyətlər qoymadan aktiv tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

Maliyyə öhdəliklərinin qiymətləndirilmə kateqoriyaları

Mərkəzin maliyyə öhdəlikləri amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilən “kreditor borcları və digər ödəniləcək vəsaitlər” və “icarə öhdəliyi”ndən ibarətdir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Borc alətlərinin mübadiləsi və ya şərtlərinin dəyişdirilməsi öhdəliyin icrası kimi nəzərə alınarsa, bütün xərclər və ya ödənilmiş komissiyalar öhdəliyin icrası üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Borc alətinin mübadiləsi və ya şərtlərinin dəyişdirilməsi öhdəliyin icrası kimi nəzərə alınmadıqda, bütün xərclər və ya ödənilmiş komissiyalar öhdəliyin qalıq dəyərində düzəliş kimi əks etdirilir və modifikasiya edilmiş öhdəliyin qalan müddəti ərzində amortizasiya edilir.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Əsas mühasibat prinsipləri (davamı)

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması (davamı)

Öhdəliklərin icrası ilə nəticələnməyən dəyişikliklər əvvəlki tarixlə məcmu amortizasiyanın hesablanması metodu ilə təxmini göstəricinin dəyişməsi kimi uçota alınır və bu zaman gəlir və ya zərər qalıq dəyərindəki fərqin iqtisadi mahiyyəti səhmdar ilə kapital əməliyyatlarına aid edilmədiyi təqdirdə mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivi realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır: (i) adi fəaliyyət gedişində, (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

Ticarət kreditör borcları

Ticarət və digər kreditör borcları qarşı tərəfin müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirməsi zamanı hesablanır və ilkin olaraq ədalətli dəyərdə sonra isə effektiv faiz metoduna əsasən amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır.

Nizamnamə kapitalı

Mərkəzin nizamnamə kapitalı 100% Azərbaycan Respublikasına məxsusdur.

Gəlirlərin tanınması

15 saylı MHBS, müəssisələrə müştərilər ilə bağlanmış müqavilələrdən gəlirlərin uçotu üzrə vahid məcmu modeli tətbiq edir.

15 saylı MHBS-nin əsas prinsipinə görə, Mərkəz vəd edilmiş malların və ya xidmətlərin müştərilərə köçürülməsini əks etdirmək üçün gəliri Mərkəzin həmin mal və ya xidmətlər müqabilində hüquq əldə etməyi gözlədiyini əks etdirən məbləğdə tanınmalıdır. Standart, xüsusilə gəlirlərin tanınması üçün beş-addımlı bir yanaşma təqdim edir:

- 1-ci Addım: Müştərilərlə bağlanmış müqavilə və ya müqavilələri müəyyən etmək;
- 2-ci Addım: Müqavilə öhdəliklərini müəyyən etmək;
- 3-cü Addım: Əməliyyat qiymətini müəyyən etmək;
- 4-cü Addım: Müqavilə öhdəlikləri üzrə əməliyyat qiymətlərinin ayrılması;
- 5-ci Addım: Müəssisə müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirirsə (yetirdiyi zaman) gəlirin tanınması.

15 saylı MHBS-in tələblərinə cavab verməyən daxilolmalar dövlət tərəfindən daxilolmalar və əvəzsiz olaraq alınan aktivlər – təsisçi tərəfindən kapital qoyuluşu qismində birbaşa olaraq ümumi kapital qoyuluşu hesabında tanınır.

Əməliyyat xərcləri

Əməliyyat xərcləri sosial tədbirlərin təşkili, müharibə iştirakçılarına və şəhid ailələrinə dəstək, işsiz və işaxtaran, əlilliyi olan şəxslərin, habelə sosial müdafiəyə ehtiyacı olan digər şəxslərin müdafiəsi və təminatı, və.s kimi Mərkəzin sosial xidmət fəaliyyəti ilə birbaşa əlaqəli olan xərclərdən ibarətdir və qeyd edilən xərclər yarandığı zaman tanınır.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Əsas mühasibat prinsipləri (davamı)

İşçi heyəti ilə bağlı ödənişlər

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Mərkəzin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır. Mərkəzin yerli qanunvericiliklə müəyyən edilmiş haqlar üzrə ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Öhdəliklər və xərclər üzrə ehtiyatlar

Öhdəliklər və xərclər üzrə ehtiyatlara qeyri-müəyyən müddətə və ya məbləğə malik olan qeyri-maliyyə öhdəlikləri daxildir. Mərkəz keçmiş hadisələr nəticəsində hüquqi və ya işgüzar praktikadan irəli gələn öhdəliklərə malik olduqda, həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün Mərkəz tərəfindən iqtisadi resursların sərf olunması ehtimalı böyük olduqda və öhdəliklərin məbləği kifayət qədər dəqiq ölçülə bildikdə ehtiyatlar hesablanır.

Ehtiyatlar vergidən əvvəlki faiz dərəcəsindən istifadə etməklə, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərin cari dəyəri ilə qiymətləndirilir. Vergidən əvvəlki faiz dərəcəsi pulun zaman dəyəri üzrə cari bazar qiymətlərini və öhdəliklərə xas olan riskləri əks etdirir. Vaxtın keçməsinə görə ehtiyatlardakı artım faiz xərcləri kimi tanınır.

Dövlətin ayırmaları

Dövlətin ayırmaları pul qoyuluşları və ya əmlak formasında həyata keçirilir. Mərkəzin əldə etdiyi bu vəsaitlər ədalətli dəyerdə kapital hesabı vasitəsilə qoyuluş kimi tanınır.

Şərti öhdəliklər

Şərti öhdəliklər onların satılması üçün iqtisadi resursların sərf olunması ehtimalı böyük olduqda və öhdəliklərin məbləği kifayət qədər dəqiq ölçülə bildikdə maliyyə hesabatlarında tanınır. Şərti aktiv maliyyə hesabatlarında tanınmır, lakin iqtisadi səmərənin daxil olması ehtimal edildikdə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

3. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli uçot təxminləri və fərziyələr

Mərkəzin maliyyə hesabatlarının hazırlanması hesabat tarixinə təqdim edilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərə biləcək və başa çatmış müddət ərzində gəlir və xərclərin təqdim edilmiş məbləğləri üzrə rəhbərlikdən təxminlərin və mülahizələrin verilməsini tələb edir.

Nəticədə əməliyyat fəaliyyətlərinin qeyri-müəyyənliyi nəticəsində maliyyə hesabatlarında bir çox maddələrin dəqiq qiymətləndirilməsi mümkün olmur və bununla bağlı yalnız müəyyən ehtimallar irəli sürülə bilər.

Ehtimallar maliyyə hesabatları hazırlanarkən ən son məlumatlara əsaslanan mühakimələri nəzərdə tutur. Gələcək hadisələr haqqında mövcud vəziyyət və ehtimallar Mərkəzin nəzarətindən kənar yaranan bazar dəyişiklikləri və ya şəraitə görə dəyişə bilər. Bu cür dəyişikliklər baş verdikləri zaman Mərkəz tərəfindən edilən təxminlərdə öz əksini tapır.

Ən əhəmiyyətli qiymətləndirmələrə əmlak və avadanlıqların amortizasiya olunan ömrü, qeyri-maliyyə və maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi, maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri və köhnəlmiş mal-material ehtiyatları, vergi və qanuni təəhhüdlər və təxirə salınmış vergitutma aiddir. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli uçot təxminləri və fərziyyələr (davamı)

Mərkəzin kapitalın idarə olunmasına dair rəsmi siyasəti olmadığından rəhbərlik Mərkəzin əməliyyat və strateji tələbatlarını ödəmək üçün və bazar iştirakçılarının əminliyini saxlamaq üçün kifayət qədər kapital bazasını qoruyub saxlamağa çalışır. Buna pul vəsaitlərinin səmərəli idarə edilməsi, Mərkəzin gəlirləri və mənfəətinin davamlı monitorinqi və Mərkəzin əməliyyat üzrə pul axınları ilə maliyyələşdirilən uzunmüddətli investisiya planları ilə nail olunur. Bu tədbirlər sayəsində Mərkəzin mənfəətin davamlı artımına nail olmağa çalışır

Mülahizələr

Mərkəzin mühasibat uçotu siyasətinin tətbiq edilməsi prosesində rəhbərlik maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğlər üzrə ən əhəmiyyətli təsiri olan daxil edilən təxminlərdən başqa aşağıdakı mülahizələri edir.

Əmlak, tikili və avadanlıqların faydalı iqtisadi ömrü

Mərkəz hər maliyyə ilinin sonunda əmlak, tikili və avadanlıqları qalan faydalı iqtisadi ömürlərini qiymətləndirir. Bu aktivlərin nəzərdə tutulan faydalı ömürləri ötən ilin qiymətləndirilməsindən fərqli olduqda, “Uçot Siyasətləri, Uçot Qiymətləndirmələrində Dəyişikliklər və Xətalər” adlı 8 sayılı MUBS-a müvafiq olaraq uçot təxminlərində dəyişiklik olaraq uçota alınır. Belə təxminlərin əmlak, tikili və avadanlıqların qalığı dəyərlərinin məbləğləri və mənfəət və zərərdə tanınmış amortizasiya üzrə təsirləri olur.

4. Yeni və yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Cari ildə Mərkəz Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-in Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhəri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Mərkəzin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

Maliyyə Uçotunun Konseptual Əsaslarına İstinad

3 sayılı MHBS-yə edilmiş düzəliş

2020-ci ilin may ayında MUBSS tərəfindən “Müəssisələrin birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS-yə düzəliş dərc edilmişdir. Düzəliş 2018-ci ilin mart ayında dərc edilmiş “Maliyyə Hesabatlılığının Konseptual Əsasları”na istinad ilə birlikdə, bu düzəlişin tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmədən, 1989-cu ildə dərc edilmiş “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdimatın Əsasları”na edilən istinadın əvəz olunmasını nəzərdə tutur. Şura eyni zamanda, 37 sayılı MUBS və ya “Təminatlar” adlı 21 sayılı BMHŞK çərçivəsində, ayrı olaraq yaranırsa, borclar və şərti öhdəliklər üçün yaranan potensial ‘2 gün’ mənfəət və ya zərərlərindən yayınmaq üçün 3 sayılı MHBS-in tanınma prinsipinə istisna da əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Əsasları”na istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək şərti aktivlər üçün 3 sayılı MHBS-in mövcud təlimatına dair izahlar verməyi qərarlaşdırmışdır.

Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan istifadədən əvvəl daxilolmalar

16 sayılı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında, MUBSS müəssisələrin əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərindən, rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün həmin aktivləri lazımı yerə və şəraitə çatdırarkən istehsal olunan aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri çıxmağı qadağan edən “Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar – Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl daxilolmalar” düzəlişini dərc etmişdir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri və bu aktivlərin istehsal xərclərini mənfəət və zərər hesabında tanıyır.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Yeni və yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

Ağır Şərtli Müqavilələr – Müqavilənin yerinə yetirilməsinə dair xərclər

37 sayılı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında, MUBSS, 37 sayılı MUBS-a müqavilənin ağır şərtli və ya zərər yaradan olduğunu qiymətləndirərkən müəssisənin hansı xərcləri nəzərə alması barədə düzəlişlər etmişdir. Düzeltilmələr “birbaşa əlaqəli xərc yanaşması”nı tətbiq edir. Mal və ya xidmətləri təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan xərclərə həm artan xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqavilə ilə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə qarşı tərəf üçün açıq şəkildə ödənilməli olmadıqca istisna olunur.

“Maliyyə Alətləri” adlı 9 sayılı MHBS

Maliyyə öhdəliklərinin silinməsi üzrə “10 faiz” dərəcədə test üzrə iştirak haqqı

MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, MUBSS 9 sayılı MHBS-yə düzəliş etmişdir. Düzeltilmə bir müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub-olmadığını qiymətləndirərkən əlavə etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu rüsumlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən başqasının adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxil olmaqla borcalanla borc verən arasında ödənilən və ya alınan ödənişlər daxildir. Müəssisə düzəlişi müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilmiş və ya mübadilə edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edilir.

“Maliyyə Alətləri” adlı 9 sayılı MHBS

Maliyyə öhdəliklərinin silinməsi üzrə “10 faiz” dərəcədə test üzrə iştirak haqqı

MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, MUBSS 9 sayılı MHBS-yə düzəliş etmişdir. Düzeltilmə bir müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub-olmadığını qiymətləndirərkən əlavə etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu rüsumlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən başqasının adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxil olmaqla borcalanla borc verən arasında ödənilən və ya alınan ödənişlər daxildir. Müəssisə düzəlişi müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilmiş və ya mübadilə edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edilir.

“Sığorta müqavilələri” adlı 17 sayılı MHBS

2017-ci ilin may ayında dərc olunmuşdur və “Sığorta müqavilələri” adlı 4 sayılı MHBS-i əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilələrinə “Sığorta müqavilələri” adlı 17 sayılı MHBS-i tətbiq etməlidir.

Bu standart Mərkəzə şamil edilmir.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Yeni və yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

Uçot Siyasətinin Açıqlanması – 1 sayılı MUBS və 2 sayılı MHBS Metodik Sənədi

2021-ci ilin fevral ayında BMUSS 1 sayılı MBUS və “Əhəmiyyətlik haqqında mühakimələrin yürüdülməsi” adlı 2 sayılı MHBS Metodik Sənədə düzəlişlər etmişdir. Bu düzəlişlər müəssisələrə uçot siyasəti haqqında açıqlamalar edərkən əhəmiyyətliklə bağlı mühakimələrin tətbiq edilməsinə kömək edilməsi məqsədilə təlimat və nümunələri təqdim edir.

Düzəlişlər müəssisələr üçün “əhəmiyyətli” uçot siyasətləri haqqında məlumatın açıqlanması tələbini onların “əhəmiyyətli” uçot siyasətinin açıqlanması tələbi ilə əvəz etməklə və mühasibat uçotu siyasəti ilə bağlı açıqlamalar barədə qərar qəbul edərkən müəssisələrin uçot siyasəti haqqında daha faydalı məlumatı açıqlamaqda kömək etmək məqsədi daşıyır.

Uçot təxminlərinin müəyyən edilməsi

8 sayılı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2021-ci ilin fevral ayında MUBSS “uçot təxminləri” anlayışını təqdim edən 8 sayılı MUBS-ə düzəlişi dərc etmişdir. Düzəlişlər müəssisələrin uçot siyasətindəki dəyişiklikləri uçot təxminlərindəki dəyişikliklərdən necə fərqləndirməli olduğunu və xətalara aradan götürülməsini izah edir. Həmçinin, bu düzəlişlər mühasibat uçotu təxminlərini hazırlamaq üçün müəssisələrin ölçmə üsullarından və giriş məlumatlarından necə istifadə etdiyini aydınlaşdırır.

Eyni əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərə aid təxirə salınmış vergilər

12 sayılı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2021-ci ilin may ayında Şura 12 sayılı MUBS-a uyğun olaraq ilkin tanınma istisnasının əhatə dairəsini azaldan 12 sayılı MUBS-a düzəlişlər etdi, beləliklə, o, vergi bazasını artıran və azaldan bərabər məbləğdə müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlara artıq tətbiq edilmir.

Düzəlişlər təqdim edilən ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində və ya ondan sonra baş verən əməliyyatlara tətbiq edilməlidir. Bundan əlavə, təqdim olunan ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri ilə bağlı bütün gəlirdən çıxılan və vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün təxirə salınmış vergi aktivini (kifayət qədər vergi tutulan mənfəətin olması şərtilə) və təxirə salınmış vergi öhdəliyi də tanınmalıdır.

5. Əlaqəli tərəflərlə bağlı əməliyyatlar və qalıqlar

Mərkəz dövlət müəssisələri ilə əlaqədar “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı MUBS əsasında əlaqəli tərəflə əməliyyatlar və cari qalıqlar, o cümlədən təəhhüdlər ilə bağlı müəyyən məlumatların açıqlanması tələblərindən istisnaları tətbiq etmişdir. Hər bir əlaqəli tərəf ilə bağlı münasibətləri nəzərdən keçirərkən əsas diqqət sadəcə hüquqi formaya deyil, əsasən bu münasibətlərin məzmununa yönəldilir. Mərkəzin bilavasitə nəzarətçi tərəfi Azərbaycan Respublikası Hökumətidir.

Mərkəz dövlət ilə əlaqəli qurumlar üçün açıqlama tələbi ilə əlaqədar “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı MUBS-nin 25-ci bəndində qeyd olunmuş güzəştədən istifadə etmişdir.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. Əlaqəli tərəflərlə bağlı əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

Hesabat təqdim edən müəssisə əlaqəli tərəf əməliyyatları və öhdəliklər də daxil olmaqla, qalıq borclarla əlaqəli “Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması” adlı 24 sayılı MUBS-nin 18-ci bəndinin açıqlama tələblərindən aşağıdakılar ilə birlikdə azaddır:

- hesabat təqdim edən müəssisə nəzarəti və ya birgə nəzarəti və ya üzərində əhəmiyyətli dərəcədə təsiri olan hökumət; və
- eyni hökumətin həm təqdim edən müəssisənin, həm də digər təşkilatın nəzarəti və ya birgə nəzarəti və ya üzərində əhəmiyyətli dərəcədə təsiri olduğu üçün əlaqəli tərəf olan başqa bir müəssisə.
- Dövlətlə əlaqəli təşkilatlarla əməliyyatların xarakterinə elektrik enerjisi, qaz, benzin alınması və digər xidmətlərin alınması daxildir.

Əsas idarəedici heyətə ödənişlər

Mərkəzin əsas idarəedici heyətinə Direktor və Direktor müavini daxildir. Əsas idarəedici heyətin üzvləri təsdiqlənmiş əmək haqqı cədvəlinə uyğun olaraq əmək haqqı və mükafatlar almaq hüququna malikdirlər.

2023-cü il ərzində əsas idarəedici heyətə ödənişlər 84,895 AZN (2022-ci il 110,910 AZN) təşkil etmişdir.

Əlaqəli tərəflərlə aşağıdakı əməliyyatlar olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
	Ümumi nəzarət altında olan qurumlar	Ümumi nəzarət altında olan qurumlar
Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən əvəzsiz alınmış əsas vəsaitlər (qalıq dəyərlə)	2,630,418	2,828,407

Əvəzsiz alınmış və verilmiş əsas vəsaitlərin ilkin dəyəri və kateqoriyası üzrə məlumatlar Qeyd 6-da açıqlanmışdır.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. Əmlak, tikili və avadanlıqlar

Əmlak, tikili və avadanlıqların qalıq dəyərindəki hərəkətlər aşağıdakı kimidir:

	Binalar və tikililər	Mebel	Ofis avadanlıqları	Nəqliyyat vasitələri	Cəmi
İlkin dəyər					
01 yanvar 2022-ci il	3,270,213	-	4,219	9,665	3,284,097
Əlavələr	885	630	6,099	-	7,614
Əvəzsiz alınan	-	-	-	-	-
31 dekabr 2022-ci il	3,271,098	630	10,318	9,665	3,291,711
Əlavələr	-	3,535	2,119	4,985	10,639
Əvəzsiz alınan	-	-	-	-	-
31 dekabr 2023-cü il	3,271,098	4,165	12,437	14,650	3,302,350
Yığılmış köhnəlmə					
01 yanvar 2022-ci il	(228,915)	-	(844)	(2,416)	(232,175)
İl üzrə köhnəlmə xərci	(212,953)	(126)	(1,895)	(1,812)	(216,786)
31 dekabr 2022-ci il	(441,868)	(126)	(2,739)	(4,228)	(448,961)
İl üzrə köhnəlmə	(198,046)	(808)	(1,940)	(2,605)	(203,399)
31 dekabr 2023-cü il	(639,914)	(934)	(4,679)	(6,833)	(652,360)
Xalis qalıq dəyəri					
01 yanvar 2022-ci il	3,041,298	-	3,375	7,249	3,051,922
31 dekabr 2022-ci il	2,829,230	504	7,579	5,437	2,842,750
31 dekabr 2023-cü il	2,631,184	3,231	7,578	7,817	2,649,990

2021-ci il ərzində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən əvəzsiz olaraq 3,270,213 AZN ilkin dəyərində bina alınmışdır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə tam şəkildə amortizasiya olunan əsas vəsait olmamışdır.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Banklardakı müxbir hesablar	276,579	175,204
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	276,579	175,204

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi məqsədilə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir və Azərbaycan Respublikasında yerləşir.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Mərkəzin banklarda yerləşdirilmiş faiz yaranan depozit hesabı yoxdur.

8. Debitor borclar

Debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlərə daxildir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
İcarə xidmətləri üzrə alınacaq vəsaitlər	3,445	68,590
Cəmi debitor borcları və digər alınacaq vəsaitlər	3,445	68,590

9. Nizamnamə kapitalı

Mərkəzin qeydə alınmış nizamnamə kapitalı 31 dekabr 2023-cü il tarixinə 3,270,213 AZN-ə bərabər olmuşdur (31 dekabr 2022-ci il 3,270,213 AZN).

06 avqust 2021-ci il kapital qoyuluşu 3,270,213 AZN olmuşdur. 2021-ci ildə əlavə kapital qoyuluşu qeydə alınmışdır 205,363 AZN. Umumi kapitalın cəmi 31 dekabr 2022-ci il tarixinə 3,475,576 AZN olmuşdur.

10. İşçi heyəti ilə bağlı məsrəflər

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il il tarixində başa çatmış il üzrə
Əmək haqqı və mükafatlar	(326,975)	(323,080)
DSMF-yə ayrılmalar	(128,183)	(122,766)
İşçilərlə bağlı digər ödənişlər	(53,448)	(59,426)
Ezamiyyə xərci	(1,442)	-
Cəmi işçi heyəti ilə bağlı məsrəflər	(510,048)	(505,272)

11. Sosial xidmət və maddi yardım xərcləri

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il il tarixində başa çatmış il üzrə
Maddi yardım və müavinət xərcləri	(154,170)	(116,340)
Sosial yönümlü xərclər	(91,435)	(28,824)
Cəmi sosial xidmət və maddi yardım xərcləri	(245,605)	(145,164)

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

12. İnzibati və digər əməliyyat xərcləri

İnzibati və digər əməliyyat xərcləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Sığorta xərci	(11,662)	(11,690)
Peşəkar xidmət haqları	(7,720)	-
Yanacaq xərci	(7,044)	(3,640)
Təmir xərcləri	(6,635)	(1,121)
İcarə xərci	(6,600)	(14,533)
Ofis xərcləri	(6,498)	(3,175)
Bank komissiyası	(5,305)	(4,839)
Kommunal xərcləri	(4,575)	(8,639)
Lisənziya xərcləri	(2,802)	-
İstifadə olunmuş material və vəsaitlər	(1,770)	(380)
Əmlak vergisi xərci	(1,440)	(1,440)
Çatdırılma xərci	(1,384)	(742)
Rabitə xərcləri	(1,175)	(467)
Sanitariya və gigiyena xərcləri	(148)	(100)
Nəqliyyat xərcləri	-	(977)
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	(64,758)	(51,743)

13. Digər əməliyyat gəlirləri

Digər əməliyyat gəlirləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İcarə xidmətindən gəlir	867,689	725,030
Cəmi digər əməliyyat gəlirləri	867,689	725,030

14. Təəhhüdlər, şərti öhdəliklər və əməliyyat riskləri

Təəhhüdlər

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Mərkəz tərəfindən heç bir maliyyə zəmanəti verilməmişdir. Eyni zamanda hesabat tarixinə Mərkəzin kapital xərcləri ilə bağlı öhdəlikləri olmamışdır.

Şərti öhdəliklər

Məhkəmə prosesləri

Adi fəaliyyət gedişində vaxtaşırı olaraq Mərkəzə qarşı iddialar irəli sürülə bilər. Mərkəzin rəhbərliyi öz təxminlərinə əsasən, hesab edir ki, bu iddialar ilə bağlı əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq 31 dekabr 2023-cü il tarixinə hazırkı maliyyə hesabatlarında bu iddialarla bağlı ehtiyat yaradılmamışdır.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

14. Təəhhüdlər, şərti öhdəliklər və əməliyyat riskləri (davamı)

Şərti vergi öhdəlikləri

Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Mərkəzin əməliyyatları və fəaliyyəti ilə bağlı belə qanunvericiliyə dair rəhbərliyin mövqeyinə müvafiq vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər.

Mərkəzin rəhbərliyi hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərhini düzgündür və vergi, xarici valyuta və gömrük qanunvericiliyi ilə bağlı Mərkəzin mövqeləri dəyişilməyəcəkdir. Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə mümkün vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat qeydə alınmamışdır.

Mərkəzin fəaliyyət mühiti

Mərkəz fəaliyyətini əsasən Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Azərbaycan Respublikası Hökuməti iqtisadi islahatları və ölkənin hüquqi, vergi və qanunvericilik çərçivəsində inkişafını davam etdirir.

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı hökumətin həyata keçirdiyi fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də xam neftin qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatı, xüsusilə neft və qaz qiymətlərinə həssas olmasına baxmayaraq, son illərdə Azərbaycan Respublikası Hökuməti daha balanslı iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün böyük iqtisadi və sosial islahatlar həyata keçirməyə başlamışdır.

2023-cü ildə ölkədə 123,0 milyard manatlıq və ya əvvəlki illə müqayisədə 1,1 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 1,7 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 3,7 faiz artmışdır.

2022-ci ilə qəbul edilmiş dövlət büdcəsində neft transferlərinin əvvəlki illə müqayisədə artması milli valyutanın məzənnəsinin dayanıqlığını dəstəkləmişdir. Digər tərəfdən anti-inflyasiya xarakterli pul siyasəti daxili tələbin monetar amillərin tarazlı səviyyədə qorunmasına xidmət etməsi proqnozlaşdırılmışdır. Müvəqqəti xarici və daxili xərc amillərinin qiymətlərə təsiri neytrallaşdıqca, balanslaşdırıcı rol oynayan amonetar amillərin inflyasiyaya azaldıcı təsirləri güclənəcəkdir.

Mərkəzin rəhbərliyi, makroiqtisadi mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Mərkəzin fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi tədbirləri görür.

Beynəlxalq kredit reyting Mərkəzləri, mütəmadi olaraq, Azərbaycan Respublikasının kredit reytingini qiymətləndirirlər.

2023-cü ilin avqust ayında “Moody's” beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün reytingini “Ba1” səviyyəsində təsdiqləyib və proqnoz sabit olaraq qalıb.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı əsasən hökumətin vergi, hüquq, tənzimləyici və siyasi islahatlarla birlikdə həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul tədbirlərinin səmərəliliyindən asılıdır. Rəhbərlik Mərkəzin fəaliyyətinə təsir göstərəcək iqtisadi mühitdəki bütün islahatları və nəticədə onların maliyyə vəziyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil. Rəhbərlik hazırda müxtəlif həssaslıq təhlili həyata keçirir və Mərkəzin davamlılığını təmin etmək üçün müvafiq tədbirlər planı hazırlayır.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

15. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Mərkəz daxilində risklərin idarə edilməsi maliyyə riskləri, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar riski (o cümlədən valyuta riski, faiz dərəcəsi riski və digər qiymət riskləri), kredit riski və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Bazar riski

Mərkəz bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan xarici valyuta, faiz dərəcələri və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar riskinə məruz qala bilər. Rəhbərlik qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Buna baxmayaraq, bu cür yanaşmadan istifadə edilməsi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdiyi halda, müəyyən edilmiş limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Valyuta riski

Valyuta riski satış, alış və borclar üzrə əməliyyatlar Mərkəzin müvafiq əməliyyat valyutalarından başqa valyutalarda ifadə olunduqda yaranır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Mərkəzin xarici valyutada əməliyyatları olmadığı üçün Mərkəz xarici valyuta riskinə məruz qalmamışdır.

Faiz dərəcəsi riski

Mərkəz bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qala bilər. Mərkəz 31 dekabr 2023-cü il tarixinə dəyişən faizli maliyyə aktiv və öhdəliklərinə malik olmadığına görə əhəmiyyətli dərəcədə faiz dərəcəsi riskinə məruz qalmamışdır.

Kredit riski

Maliyyə aləti üzrə əməliyyat aparan bir tərəfin öz öhdəliyini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurularsa, Mərkəz kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Mərkəzin qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır. Mərkəzin 31 dekabr 2023-cü il tarixinə kredit riskinə məruz qalan maliyyə alətləri yoxdur.

Maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri

9 sayılı MHBS-in dəyərsizləşmə ilə bağlı tələbləri pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə də şamil olunsada, müəyyən edilmiş dəyərsizləşmə zərərinin həcmi əhəmiyyətsiz olmuşdur.

Likvidlik riski

Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində müəssisənin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskidir. Mərkəz gözlənilməyən likvidlik tələblərini tez bir zamanda və asanlıqla yerinə yetirmək üçün vəsaitləri pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri şəklində saxlayır.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

15. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Vergi riski

Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 106.1.4-cü maddəsinə əsasən dövlətin adından yaradılan publik hüquqi şəxslərin gəlirləri (dividend gəlirləri, sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir, o cümlədən publik hüquqi şəxslərin bu Məcəllənin 164.1.48-ci maddəsində göstərilmiş işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsindən (həmin maddədə nəzərdə tutulan müddətdə) başqa digər ödənişli işlər görməsindən və xidmətlər göstərməsindən əldə olunan gəlirləri və faiz gəlirləri istisna olmaqla) vergidən azaddır.

Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 164.1.48.-ci maddəsinə əsasən dövlət adından yaradılan publik hüquqi şəxslər tərəfindən nizamnamələrində nəzərdə tutulan və onlara həvalə edilən vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait hesabına işlərin və xidmətlərin göstərilməsi – 2020-ci il yanvarın 1-dən 7 il müddətinə vergidən azaddır.

Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 199.1.-ci maddəsinə əsasən dövlətin adından yaradılan publik hüquqi şəxslər (sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədləri üçün istifadə olunan əmlaka görə ödənilməli əmlak vergisi istisna olmaqla) əmlak vergisini ödəməkdən azaddır.

Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 207.1.2.-ci maddəsinə əsasən dövlətin adından yaradılan publik hüquqi şəxslərin (sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədləri üçün istifadə olunan torpaqlar istisna olmaqla) mülkiyyətində və ya istifadəsində olan torpaqlar torpaq vergisinə cəlb edilmir.

16. Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan qiymətlərlə qiymətləndirmələr (təshih edilməmiş), (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni qiymətlərdən yaranan) müşahidə edilə bilən ilkin əhəmiyyətli məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə əldə edilən qiymətləndirmələr və (iii) 3-cü Səviyyəyə müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan qiymətləndirmələr (müşahidə edilməyən ilkin məlumatlar) daxildir. Maliyyə alətlərini ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə iyerarxiyalarına bölmək üçün rəhbərlik peşəkar mülahizələr irəli sürür.

Ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli dərəcədə düzəlişlər tələb edən müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edildikdə, bu qiymətləndirmə 3-cü Səviyyəyə aid edilir. İstifadə edilən məlumatların əhəmiyyətliyi, bütövlükdə, ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi ilə ölçülür.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ədalətli dəyərdə tanınan maliyyə alətləri mövcud olmamışdır.

Ədalətli dəyərlə qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan aktiv və öhdəliklər üç aydan artıq ödəmə müddəti olan aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri belə maliyyə aktivlərinin ödəmə müddətlərinin nisbətən qısa olması ilə əlaqədar olaraq təxminən onların ədalətli dəyərini özündə əks etdirir. Digər maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri oxşar kredit riskinə və ödəmə müddətinə malik olan yeni alətlər üçün ilin sonuna müvafiq bazar dərəcələri ilə diskontlaşdırılmış gələcək pul axınlarının cari dəyəri kimi hesablanır.

Rəhbərlik hesab edir ki, maliyyə hesabatlarında tanınmış maliyyə aktiv və öhdəliklərinin qalıq dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir və ədalətli dəyər iyerarxiyasının 2-ci Səviyyəsinə aid edilmişdir.

“SOSIAL DƏSTƏK MƏRKƏZİ” PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS

MALİYYƏ HESABATI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

17. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

Hesabat tarixindən sonra heç bir əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.